

Aan: Mailbox Natura2000 (info@natura2000.nl)
Betreft: Zienswijze vernieuwde landelijke doelen voor Natura2000 habitattypen en soorten
Van: De raad voor de Levenden

Beek-Ubbergen, 31 mei 2025

Geachte mailbox,

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar met betrekking tot de vernieuwde landelijke doelen voor Natura 2000-habitattypen en soorten zoals het kabinet die heeft voorgesteld. In de eerste plaats merken wij op dat we het teleurstellend vinden dat we na meer dan 20 jaar Natura2000 de dalende trends van al wat leeft nog niet hebben kunnen keren. In de tweede plaats hechten we destijds een compromis gesloten hebben over wat er wel en wat er niet beschermd zou worden. Omdat je niet 47.000 soorten kunt beschermen is ervoor gekozen om indicatoren aan te wijzen die een bepaalde kwaliteit vertegenwoordigen. Het huidige beleid beperkt zich nu tot deze indicatoren. Alsof je de politieke slogan 'iedereen een dak boven het hoofd' kunt realiseren door massaal daken te gaan bouwen, zonder dat er ruimte wordt gemaakt, funderingen worden gelegd, muren worden opgemetseld of leidingen worden getrokken.

Wij beseffen als raad voor de levenden heel goed dat wij te maken hebben met verdeeldheid binnen de gelederen, die op natuurlijke wijze tot stand komt en in stand gehouden moet worden. Vandaar dat wij akkoord gegaan zijn met de indicatoren. Het lijkt op wat jullie met volksvertegenwoordigers doen. Maar jullie beseffen toch ook wel dat je met alleen maar vertegenwoordigers nog geen volk hebt? Wij pleiten voor een brede politieke benadering waarbij indicatoren op natuurlijke wijze floreren, zodat er balans is tussen predatoren en prooidieren waarbij de kwaliteit van de leefomgeving zodanig is dat een gezonde toekomst verzekerd is zonder de voortdurende noodzaak van menselijk ingrijpen. Wij zien de aanpak van 'nationale koppen eraf' als een betreurenswaardige vergissing. Met bescherming voor slechts enkelen in onze

achterban, kunnen wij jullie op termijn niet onderhouden. We kunnen het alleen samen doen.

Wij begrijpen heel goed wat onvoorziene omstandigheden zijn en ook onvermogen is ons niet vreemd. Maar toch vinden wij het bevreemdend dat steeds onze vertegenwoordigers onder vuur genomen worden als de mensen zich niet aan de afspraken houden. Een fors deel van onze achterban is inmiddels de overtuiging toegedaan dat zij als overbodig worden beschouwd en dat het doel van het beleid, of liever gezegd, het voortdurend uitstellen ervan, is om hen te laten verdwijnen. Wie is uitgestorven hoeft immers niet meer beschermd te worden. We vinden dat een cynische conclusie maar we ontkomen er toch ook niet aan.

In navolging van de vertegenwoordigers van het mensenvolk, stellen wij een viersporenbeleid voor.

1. Geef ons de ruimte om onze zaken zelf te regelen. Slechts 9% van het landoppervlak is beschermd binnen wat jullie Natura 2000 noemen. Meerdere van jullie analyses laten zien dat dat niet voldoende is om de doelen te halen. Wij krijgen begrijpelijkerwijs veel klachten uit onze achterban waar ze elkaar de tent uitvechten om de snippetjes overgebleven ruimte. Soms wordt het onmogelijke van ons gevraagd: bijvoorbeeld wanneer bosgebieden worden aangewezen voor weidevogels. Zoiets kan niet werken en werkt dus ook niet. Omgekeerd worden wij maar al te vaak geconfronteerd met zg. grondeigenaren die abusievelijk veronderstellen dat de gehele levende have in en op deze grond ook hun eigendom is. Natuur en natuurlijke processen beperken zich niet keurig tot de door jullie aangewezen reservaten.
2. Wees realistisch. Wat jullie draagvlak noemen, is de minderheid. Wat jullie betaalbaar noemen een desinvestering, wat jullie haalbaar noemen is fysiek onmogelijk. Wij hebben via allerlei tafels geprobeerd om een akkoord te bereiken maar de vissen gaan niet akkoord met gebieden waar het water

vanwege de scheepvaart buiten de begrenzing wordt gehouden. We vertegenwoordigen geen werkelijke politieke macht, wij stemmen met de vinnen. De voeten of de wortels – het enige dat we kunnen is floreren of verdwijnen. Het ‘realistische’ beleid koerst aan op die tweede.

3. Bescherm leefgebieden. Jullie noemen dit ‘bodem en water sturend’ maar het komt niet van de grond. Jullie hebben een netwerk bedacht maar de verbindingen geschraapt. In onze termen is er dan geen sprake van een netwerk. In onze achterban ontstaat steeds meer verzet tegen het beleid van opsluiting in isolement. Erken de autonomie van planten en dieren. Ook de individuen.
4. Wees niet sober maar ruimhartig. Hoe meer soorten in het voedselweb, hoe steviger de structuur en hoe minder erg het is als er een soort wegvalt. *Lean and mean* bestaat niet: natuur stuurt op overvloed. Efficiënte natuur is natuur die ten dode opgeschreven is. En we laten jullie graag in leven. Misschien helpt het als we uitleggen hoe wij ecologie zouden omschrijven: Ecologie is de wens om achtervolgd te worden. Ecologie betekent het bewustzijn dat er dingen tegelijkertijd gebeuren op verschillende tijd en ruimteschalen. Je wordt niet zozeer achtervolgd door roofdieren, teken of knutjes maar door de consequenties van je handelen, die nooit precies goed uitwerken op elke schaal. Ecologie betekent bewustzijn van je eindigheid en van grenzen. Ecologie betekent dat je je bewust bent van andere levensvormen, vlak om de hoek, waarvan je afhankelijk bent en die afhankelijk zijn van jou.

Wij gaan graag met jullie in overleg over hoe de doelen wél geformuleerd moeten worden om een gezonde leefomgeving voor alle inwoners van Nederland veilig te stellen. We zijn er van overtuigd dat het met de vogel- en habitatrichtlijn en de natuurherstelverordening kan, maar dan is er wel een ander regime nodig. Je moet namelijk echt willen dat het lukt en als je het alleen doet omdat het moet van de rechter, heb je het niet begrepen. En als je het niet begrijpt, of niet wil begrijpen, lukt het niet.

Tot slot spreken wij onze zorgen uit over de ondervertegenwoordiging van insecten en het compleet ontbreken van vertegenwoordigers uit het Schimmelrijk. Hoe denken jullie dat natuurlijke systemen ooit kunnen gaan functioneren zonder?

In afwachting van uw reactie verblijven wij,
Hoogachtend,

De raad voor de Levenden

De raad voor de Levenden bestaat uit wetenschappers, kunstenaars, schrijvers en ecologen en heeft als doel duurzame samenwerking tussen levensvormen te bevorderen. De raad geeft gevraagd en ongevraagd adviezen over beleid ten aanzien van de leefomgeving.